

"לייהודים היתה אורה" אמר רבי יהודה:
אורה - זו תורה.
וכך הוא אומר:
"כי נר מצוה ותורה אור" [מגילה ט"ז]

לזכרה של: אורה מושקוביץ ע"ה
משוואות- יצחק

י"ל ע"י מ.מושקוביץ * משוואות- יצחק ד.ב.שדה-גת * טל': 08-8616173 * פקס: 08-8616174

שנת תשע"ט

דף עירור

במפרשים

פלשת זילא

א. כלי יקר.

פרק ייח' פסוק א':

[פרק יה]

(א) וירא אליו ה' באלני מمرا. לא נאמר וירא ה' אל אברחים, לפי ששמו ועצמותיו היו שני הפקים, כי שמו "אברחים" על שם "אב המון גוים", מורה על השנאה וההונאות. ועצמותו היה ענו מפל, כי בן מורה מה שאמר "וזאנכי עפר ואפר" (להלן פסוק כ), וכדי שלא יאמרו שהקב"ה נגלה ביותר על הגודלים מצד גודלם, על בן לא אמר וירא ה' אל אברחים, להוורות שלא מצד היותו אב המון גוים ויראה אליו ה', כי אם מצד מהות עצמותו, כי היה ענו ושפלו ברה, וכן שאמרו רן: אין יעקב כשרה שכינתו כי אם על חכם גבור עשיר וענו (שבת צב), וכך נאמר: וירא אליו, בשביב עצמותו המורה על הענה, ולא בעבור שמו המורה על ההפפה.

דבר אחר בהפוך זה, כי מתחלה נגלה ה' אליו מצד היותו אברם, אב לארכס, מצד שהקנישם תחת בנפי השכינה ודומה כאלו יולדם, ומצד שכינה אב לכלם נגלה אליו ה', אבל מצד עצמותו לא קינה ראוי עדין לראות פניו השכינה, לפי שכינה ערל ובצל מום. ועכשו שנמול, נראה אליו ה' אפילו מצד עצמותו. ולהוורות על זה שפראה זו היתה בעבר הפליה, נראה אליו באלני מمرا, כי לדעת רשי' הוא שנטן לו עצה על הפליה. ונראה שלמד זה מה שנאמר באלני לשון רבים, וכי היה בפעם הואה בהרבה אלוי? היה לו אומר באלן מمرا, כי אף על פי

שאלאוניס ה rubble קיימ למסרא, וקיי אהלי אברחים מתפשטים בכלם, מכל מקום היה די כשיתפשט זהר זיו שכינתו יתפרק באותו אלון שהיה אברחים בעצמו שוכן בו. אלא נדי לפי שהיה למסרא איזו זכות וחלק במצות הפליה, על בן נראה ה' בכל אלוני. ומטעם זה נאמר גם בן: וירא אליו, כדי שלא תאמיר שכא כל ילידי ביתו של אברחים קיימ באוטן אלונים וככל נמלו על בן יורה אור ה' על כלם, ולא בעבר מمرا, תלמוד לומר: וירא אליו ה', למעט כל ילידי ביתו ומקنته בספו, ואם בן נדי זכותו של מסרא גרפה באומר.

ויתבן לופר, באלני אינו לשון מישור, אלא רקום שכינה בו אילנות של מסרא, וכוכיב על זה מה שנאמר ויה השענו תחת העץ, כי קי שם אילנות הרבהה. וורשי רן': מבין למלחה שהיא באוטו מקום? נאמר ערלה באילנות, ונאמר ערלה בגין, מה להלן מקומות שעישר פרורה. ארה המילה במקומות שעושה פרות (שבת קח). וכן מצינו בפרק, שכינה אברחים מספק מהיקנו ימול, אם מן הפה או מן האון או מן הלב וכו' (בראשית רבה מוה), על בן נגלה אור ה' על כל האילנות, בפרק מקום לומר: הסתכל באילנות אלו ותלמוד מהם, כי עקר זרחת כבוד ה' על מקום שעושה פרות, ומהז למוד הקש שתכחזה אלוה מבשרך, מצד מקום בהזמה לאילנות. ומכל מקום קשה, לפחות הופיר הכתוב שכינו אילנות של מסרא? ועוד, איך עשה אברחים קיום שורחה עליי כבוד ה'? אלא נדי שפמרא נתן לו עצה מסברא, שהפליה במקומות שעושה פרות, והספרים ה' על ידו, שנראה אליו כבוד ה' באלני מסרא, ובזה מישב הפל כי פרוש נקר הוא.

1. נִמְלָאַת הַמִּזְבֵּחַ בְּעֵדֶן כְּפָרָה - מִנְקָדֶשׁ קָרְבָּנוֹת
בְּמִזְבֵּחַ הַמִּזְבֵּחַ?

2. אֲכַלְתָּנוּ בְּקֹדֶשׁ הַלְּבָבָל?

3. גְּזֻבָּתְךָ נִמְלָאַת בְּלֹאָתָךְ?

4. נִמְלָאַת הַמִּזְבֵּחַ בְּעֵדֶן?

5. נִמְלָאַת הַמִּזְבֵּחַ בְּעֵדֶן כְּפָרָה?

6. נִמְלָאַת הַמִּזְבֵּחַ בְּעֵדֶן כְּפָרָה?

* * *

למועד אשוב אליויך. ובמעבר זוכרך אשלים עצח מלacci ולשרה בו. ואעפ"י ששתים רערעות עשתה^י, האחת שצחה בקרבה, והב' שאמרה בפה: אחרי בלותי הייתה לי עדנה^ו ולוזה אמרך; היפלא מה, דבר בין במחשבה בין בדיבור. ואולי שהיא לא דברה כלל אלא שצחה בקרבה, ובמחשבתה אמרה אחרי בלותי^ז. והוא ותצתק שרה בקרבה לאמר, לא אמרה בפייה אלא בקרבה צחה וואת היה כוונתה. והוא ויאמר ה' למה וה צחה שרה לאמר האף אם נאכל. אעפ"י שלא אמרה, היפלא מה, דבר אעפ"י שהוא טמן בלבך^ח.

טו. ותכחש שרה לא אמר לא **צחktiy**. כלומר שכחשה באמירה ובמחשבה לפי הפ' הראשוני. ולפי הפ' השני יאמר ותכחש שרה לא אמר, שכחשה באמירה אבל לא בשוק והוא לא **צחktiy** כי יראה. כלומר מצד יראה אמרה לא **צחktiy**. ויאמר לא כי **צחktat auP'** שלא אמרת דבר בפיר **צחktat** בלבד ובזה טuity.

וזהו ויקומו ממש האנשים. לרמו כי לפי שצקה שרה וכחשה ואמרה שקר. דא רדצ'ו להתעכ卜 שם המלאכים במקום השקר כי דבר שקרים לא יכול נגד עיניו (תהלים כא, ז) וזהו ויקומו ממש, ולא אמר ויקומו האנשים אלא ויקומו ממש האנשים, וישקיפו על פניהם סודות מקום השקר להחריבון ואברהס הולך עם לשלחים, לפי שהוא החזיק באמות.

ב. צרור המור.

פרק יח' פסוקים יד', טו', טז':

1. נִתְהַלֵּךְ בְּכָל־עַמּוֹת וְבְכָל־מִזְרָחֶיךָ? נִתְהַלֵּךְ בְּכָל־עַמּוֹת וְבְכָל־מִזְרָחֶיךָ?

2. נִתְהַלֵּךְ בְּכָל־עַמּוֹת ? נִתְהַלֵּךְ בְּכָל־עַמּוֹת ?

3. שְׁנִים כָּר֤עַת זָעַם כְּלָתָה גַּעֲגָרָה נִזְבָּחָה נִזְבָּחָה
נִזְבָּחָה ? שְׁנִים כָּר֤עַת זָעַם כְּלָתָה גַּעֲגָרָה נִזְבָּחָה נִזְבָּחָה ?

4. נִזְבָּחָה ? נִזְבָּחָה ? נִזְבָּחָה ? נִזְבָּחָה ? נִזְבָּחָה ?

5. קַדְשָׁתְךָ ? קַדְשָׁתְךָ ? קַדְשָׁתְךָ ? קַדְשָׁתְךָ ?

* * *

ג. משל חכמה עם פירוש הרב י. קופרמן.

פרק יט' פסוק בט'

ג. גזירות הארכ. היבר.

1. קד k זעט את הפסוקים כז'-כט', ותרssa פגסיג את ANET כלערין פראנת נאנקיגן.
2. כלערין קלוק את כפ' אנתלהן קלוק פגנרט ליל'ס הקי"ה אהתגנאלו את צ'ו', התמכ'ג פגסיג?
3. אה פילא"ן נאען גאנית, גאנ k זעט המתכז'ות" ונח הוו לאג פאנזערן כו?
4. אה העראי'ן הארכ'ן, אנטליך את כלערין כו?

ד. הכתב והקבלה.

פרק ב' פסוק יג:

(יג) החעו אותו.

הכללים טנויות לדי סגנו ני לנו מה לך מולדתי ולסיות חונה צליז הילה וליקע מעיקס למקום למיקס צulos צulos סטמונת סכוות. כ"ס למי נגימת סטנס טסםיק הילס מילת לומי טסול צלזיע, וסטנס מקעל הלס למא טהלהו. ולפי"ז היו טס קלים. וכן לינ"ע פול טס חול,

ולא

1. אה תקיין האפלי אמי' פורה לרנני את זכרי?

2. אה פראן האפלי אמי' זמ את עתיה לא קאומ שאלתת הכיר את מוארוא?

3. מה זה מזג כף?
* * *

ה. אור החיים.

פרק כא' פסוקים ג', יא, יד:

ג) בנו הנולד לו אשר וגוי. פרוש להיות

שיש לו בן אחר שהוא ישמעאל ליה

אמר הנולד לו לך הנותר לו להקראות עליו

לתוכית תאותו מה שלא אמר הכתוב אין

בלית ישמעאל. ואמר אשר ילה לו שרה ומה

למה שחיינו מתפלין פמיד אברחים היה אומר

כל הנרע שלוי יהוה מצדקת זו ושרה גם היא

וגו', נגד תפלה אמר ילה לנו ונגד תפלו

אמר שרה:

עוד ירצה למתה עטם לקראת שמו יצחק לצד

שילדה חזנה לזרען, ובן הוא אומר (פסוק

ו) יצחק עשה לי וגוי:

יא) עד אודת בנו. פרוש לבב גזא לתרבות

רעה וישתקע באמונה רעות בצאו:

מabit אביו וסוף כל סוף בנו הוא:

עד ירצה על אודת בנו אשר יחש אוטו שרה

להגר פאומנה קאפה ואות בנה וגוי בנו

האמה, ובא הקדרוש ברוך הוא והצדיק דברי

שרה ואמר לו כל אשר וגוי שמע בקהל ואל

THON אוטו בנך והוא אומר על הנער וגוי

עקר לו שם בנו ואמר לו כי ביצחק יקרה לך

וגוי ובן זה על שם אמו יקרה, והוא אומר

וגם את בן קאפה וגומר. ותקצא שחר

אברחים והויה לדרכך דכתיב ונשבם אברחים

וגוי, ואת הילד וגוי ולא אמר ואת בנו כי העיד

הכתוב על אברחים:

יד) עד שכמה ואת הילד. פרוש גם אוטו שם

על שכמה להיות שלא היה רוזח

לצאת מabit אביו לזה עקרו קילד ושם על

שכמה וגונש:

ולא

1. אה דה ס' פסוק ד' ואה מזאת?

2. מטהו מה זו הוא אסאי את כף ימי הניש אקלחת, ער וחל, אה? זאת?

3. אה נקיין דה ונא נס' כף נא?

4. אה קיפ' אקלחת את זאת ער כף?

5. מה אקלחת ג'ס' פס' נא נס' כף כתמי היל?